

Kaxêza agahdariyên bo beşdaran

Hûn bo beşdariya xebateke lêkolînê hatine vexwendin. Beriya hûn biryar bidin ku beşdar bibin an na, bo we girîng e ku hûn fehm bikin ev lêkolîn çima tê kirin û ev dê çi bihewîne. Ji kerema xwe demekê veqetînin bo bi awayekî baldar xwendina van agahiyan.

Ev lêkolîn di derbarê çi de ye?

Lêkolîn çirokên şexsî, rêçên jiyane, torên piştgirî û piştewaniyê û berhemên hunerî yên têkildarê hîsa sirgûnê yên hunermendên ji Tirkîyeyê qeyd dike. Bi 'sirgûnê' em behsa kesên wisa dikin ku li cihek an welateke ne mala xwe ya yekem dijîn û bi gelemperî ji ber sedemên siyasî, civakî û herwiha sedemên aborî jî bi hêsanî nikarin vegezin. Meseleya girîng rola hunerê ya di fehmkirina xweyîtiyên siyasî yên ji rewşa jiyana sirgûnê peydebûyî ye.

Ev lêkolîn di nav xwe de çi dihewîne?

Lêkolîn hevpeyvînên ligel wan beşdaran dihewîne ku li sirgûnê ne an kesên meylardê vê forma jiyane ne û/an yên ji ber fikrên xwe yên siyasî/îdeolojîk di bin rîskê de ne, û/an yên daxilê hilberîna hunerî ya têkildarê jiyana sirgûnê bûne. Ji ber ku proje axaftina li ser mijarên ihtimalen hessas dihewîne, tedbîrên etîk di dewsa parastina ewlehiya we de ne.

Kî lêkolînê li dar dixê û finanse dike?

Lêkolîn ji teref Komîsyona Ewropayê weke beşeke Bûrsiyariya Marie-Sklodowska-Curie ya Pieter Verstraete tê finansekirin ku ew rêveber û lêkolînerê serkêş ê projeyê, li Enstîtuya Xebatên Şanoyê ya Zanîngeha Free ya Berlînê ye.

Kî lêkolînê nirxand?

Ev lêkolîn ji teref Komîteya Etîkî ya Navendî ya Zanîngeha Free ya Berlînê hat nirxandin û qebûl kirin. Bo ihtimala kontrola etîkî, belgekirina bi hûrgilî ya proseya qebûl kirinê di dosyeyê de cih digire.

Çima hûn hatin hilbijartin?

Hûn hatin hilbijartin ji ber ku mihtemelen hûn xwedan tecrubeya rasterast a rewşa jiyana sirgûnê û/an projeya hunerî ya têkildar in, an jî hûn ligel hunermendên xwedan van tecrubeyan kar dikin.

Ez mecbûr im ku beşdar bibim?

Hûn bi kêfa xwe ne ku dixwazin beşdar bibin an na. Heke hûn biryar bidin ku beşdar bibin dê ji we were xwestin ku formeke razîbûnê îmze bikin. Lê hûn dîsa jî serbest in ku kengê bixwazin bêyî destnîşankirina sedemekê jê vekişin.

Ez dixwazim beşdar bibim, divê çi bikim?

Dê beşdariya we mihtemelen bi yek an zêdetir hevpeyvînên ligel lêkolînerî be û ihtimal e ku alîkarekî/ê jî hebe dema werger lazim be. Hevpeyvîn dê bo we di dem û ciheke guncav de were pêkanîn, ligel hewcedariyên ewlehiyê yên bo we. Ew dê li derdora saetekê dewam bike. Herwiha em bijareyên telefon an Skypê jî pêşkêş dikin.

Çi li agahiyan tê?

Agahiyên ku ji we tên girtin dê li agahiyên ji beşdaran hevpeyvînên din werin zêdekirin û ev dê were analîzkirin û bikaranîn bo sazîkirina arşîveke online, raporeke gihiştîna vekirî, postên blogê, pêşkêşiyên û gotarên lêkolînê. Beriya weşanê, li gor daxwazê transkrîpsiyon dikare bi we re bê parvekirin ku hûn kontrol bikin heke transkrîpsiyon bi awayekî rast hatiye kirin an na. Dema anonîmî teqez were xwestin, navê we yê rastî û hemû agahiyên ku rê li ber dîtina nasnameya we vekiin dê bi tu awayî neyên nîşandan ji bo rêzgirtina li hember maf û berjewendiyên we. Ji kerema di forma razîbûnê de bi hûrgilî bidin zanîn heke pêdiviya we bi anonîmîzekirinê dîtir hebe di weşandina encaman de.

Yan veşartî û parastina daneyan?

Hemû agahiyên dibe ku hûn bidin dê bi awayê herî tekûz werin veşartin. Hevpeyvînkare dê hin notan bigire û dibe ku dengê we qeyd bike lê hemû agahiyên ku hûn di hevpeyvînê de bidin dê bi temamî werin anonîmîzekirin. Dê kodeke nasnameyî bidin qeyda dengê we û ev dê di dewsa navê we de were bikaranîn. Hemû daneyên şexsî yên di derbarê we de dê li databaseke bi şifreyê parastî werin veşartin ku bi

awayekî tekûz veşartî ye. Hemû dane dê bi awayekî ewle werin veşartin li gor çarçoveyên standardên ewlehiya daneyan, parastin û veşartîya yasayî ya li gor yasayên neteweyî yê Alman û Yasaya Ewropî ya Pêkanînê bo Yekparetiya Lêkolînê. Piştî projeya lêkolînê, ev dane dê werin arşivkirin û transfer bikin hard driveke cuda. Daneyên xam dê piştî du salên tarîxa dawî ya projeya lêkolînê (1ê Adara 2025an) werin reşkirin heke hûn bo arşivkirinê destûreke dîtir nedin.

Kî dikare bigihîje agahiyan?

Bes lêkolîner û alîkar dê bikarin bigihîjin hemû daneyan. Dibe ku Komîteya Etîkî ya Navendî bigihîje ku kontrol bike heke lêkolîn bi awayê qebûlkirî tê kirin an na.

Heke ez biryar bidim ku be dar bibim û paşê biryara xwe biguherînim çî dibe?

Heke piştî razîbûna beşdariya hevpeyvînê, hûn paşê di derbarê beşdariyê de biryara xwe biguherînin, hûn kengê bixwazin dikarin ji lêkolînê vekişin (dema hevpeyvînê û piştî hevpeyvînê bi xwe jî). Tu agahiyeke ji we hatî girtin dê li lêkolînê neyê zêdekirin.

Dezavantaj û rîskên mihtemel ên beşdariyê çî ne?

Em bawer dikin ku rîsk pir hindik in. Em fehm dikin ku telebeke zêde li ser wextê we heye û nerehetiyê beşdariya vê hevpeyvînê heye. Heke hûn bixwazin, hûn serbest in ku her gav ji hevpeyvînê vekişin an jî bo demekê dûr kevin. Agahiyên ku dikarin bi awayekî şexsî an jî profesyonel zirar bidin we dê neyên bikaranîn. Her tim hûn dikarin axaftinên xwe û dengê xwe bo veşartî an jî rîska şexsî dubare kontrol bikin. Mafê we heye ku hûn qeydên deng û/an vîdeoyê yê bo beşekî an temamê hevpeyvînê red bikin.

Heke tişteki şaş biqewime çî dibe?

Bi qasî ku hatiye çavdêrîkirin, rîskên eleqedar ên beşdariya vê lêkolînê têkildarê eşkerebûna nasnameya mirovekî/ê û parastina kêma agahiyên taybet, bi taybetî jî dema pirsgrêkên siyasî û/an şîroveyên îdeolojîk ên li ser rewşa heyî ya Tirkiyeyê ne. Tebdîrên bo kêmkirinê, heke ne bi temamî ji holê rakirina van rîskan be jî, bi baldarî hatine tetbîqkirin. Heke hûn ji ber beşdariya vê projeyê zirar bibînin, amadekariyê taybet a bo telafiyê nîn e. Heke hûn ji ber îhmalkariya yekî zirar bibînin, ew çax dibe ku bo we bingeheke tevgera yasayî hebe lê divê hûn heqê wê bidin.

Ez dikarim bi kî de şikayet bikim?

Heke di derbarê vê lêkolînê de tu şikayetke we hebe, hûn di destpêkê de dikarin bi lêkolînerî re parve bikin. Heke ev negihîje encameke baş û hûn bawer bikin mafên we bi awayekî hatine binpêkirin, ew çax divê hûn ligel **Anika Froehlich**, Alîkariya Koma Beşa VI: Lêkolîn, Şêwira Yasayî ya Lêkolîn û Transferan têkilî deynin ku ji vê navnîşana

e-maîlê: **anika.froehlich@fu-berlin.de**
tel.: **+49 30 838-73621**
fax: **+49 30 838-472120**

Têkiliya bo Agahiyên Dîtir

Heke pîrseke we ya dîtir hebe, ji kerema xwe serbest bin ku ligel Rêveberê Projeyê têkilî deynin, **Dr Pieter Verstraete** bi

e-maîlê: **p.verstraete@fu-berlin.de**
tel. mobîl.: **+49 163 224 0656**
tel. ofîsê: **+49 30 838 4 69931**

Spas bo beşdariya lêkolînê.
Û spas bo wextê we!